

ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ερμιόνη Ντέτσικα

Μάρτιος 2021
ΤΕΛΠΗ

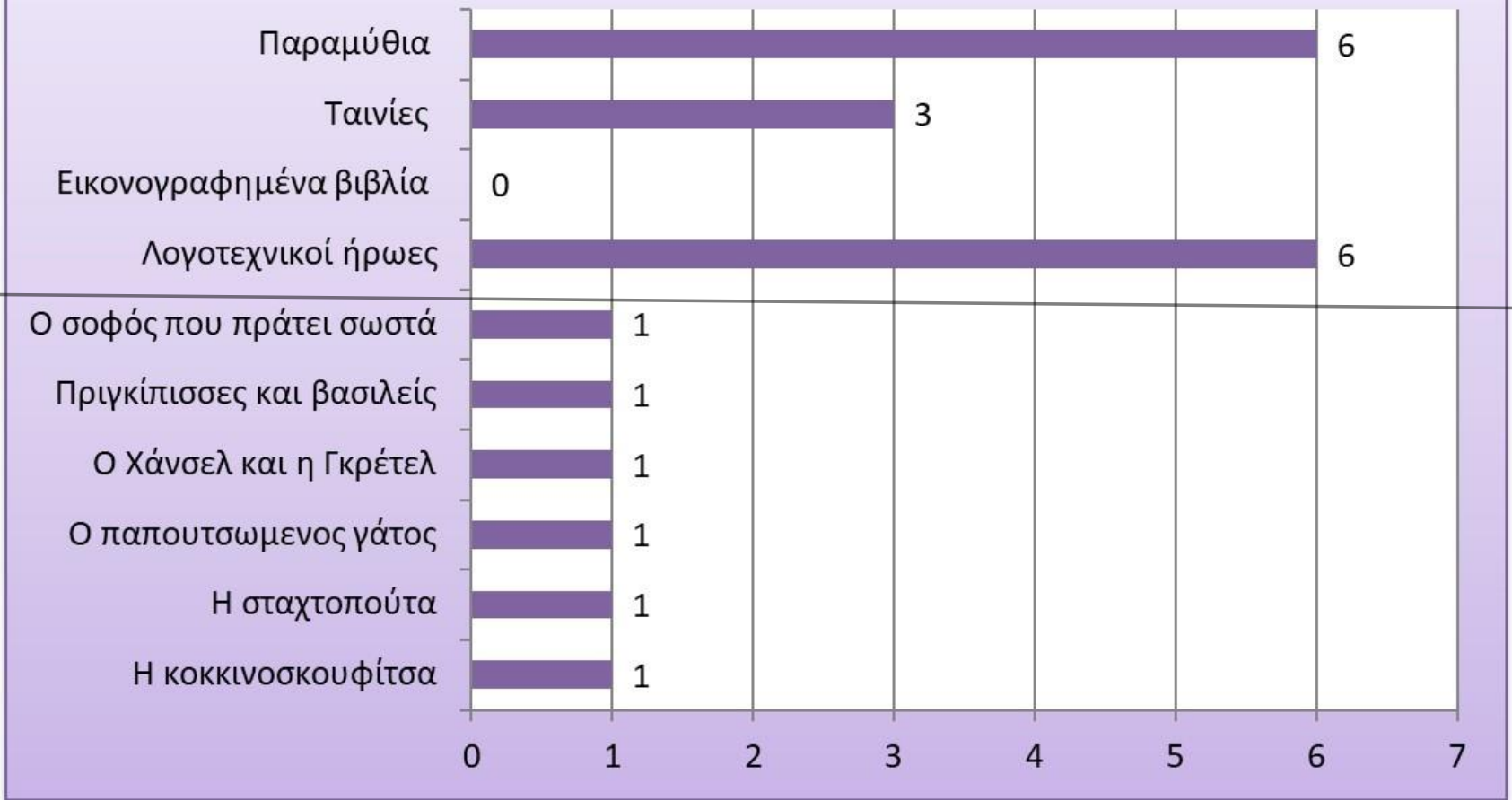
ΑΠΟΨΕΙΣ - ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

- ❖ Κλασικά παραμύθια / των αδελφών Γκριμ / του Άντερσεν
- ❖ Τα πιο καινούρια: εικονογραφημένα / Ανατροπές
- ❖ Πιο συχνά αναφέρεται η Κοκκινοσκουφίτσα
- ❖ Επαφή με παραμύθι μέσω ανάγνωσης
- ❖ Υπάρχει δίδαγμα και περνά μηνύματα
- ❖ Εκφράζει τη σημερινή κοινωνία αλλά ταυτόχρονα διαφαίνεται πως είναι και κάπως αποκομμένο και χρειάζεται κατάλληλο χειρισμό
- ❖ Αξιοποιήσιμο μέσα στην τάξη βιωματικά- αλληλεπιδραστικά και σε συνδυασμό με κάποια δραστηριότητα.

Παραμύθια που γνωρίζετε

Αγαπημένος ήρωας παραμυθιού

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

- ❖ Έχει σχέση με τις παραδόσεις, τα ήθη, τα έθιμα, λαϊκές δοξασίες
- ❖ Αφορούν απλές ιστορίες της καθημερινότητας
- ❖ Είναι τα παραδοσιακά παραμύθια
- ❖ Το παραμύθι στο οποίο εμπεριέχονται εθνογραφικά/λαογραφικά στοιχεία ενός τόπου μιας δεδομένης εποχής/ ιστορία μυθοπλασίας ενός τόπου
- ❖ Που μεταφέρονται στις γενιές από στόμα σε στόμα
- ❖ Έχει βγει από το λαό και όχι από κάποιο συγγραφέα
- ❖ Απευθύνεται σε όλο τον κόσμο και είναι επηρεασμένο από το εκάστοτε πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο απευθύνεται
- ❖ Έχει στενή σχέση με την Λογοτεχνία, πιο πολύ την Κλασική όχι τη Σύγχρονη

ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

- ❖ Παρά+ μύθος → κοντά στον μύθο
- ❖ Παραμυθούμαι: δίνω θάρρος, προτρέπω, παροτρύνω, παρηγορώ, συμβουλεύω, ανακουφίζω, υποστηρίζω.
- ❖ «Μια ανώνυμη λαϊκή διήγηση που έχει δημιουργηθεί με ποιητική φαντασία κι απόλυτη λιτότητα, έχει περιεχόμενο μη αληθινό- φανταστικό, είναι μια ιστορία του θαύματος που δεν εξαρτάται από τους όρους της πραγματικής ζωής, έχει σαγηνευτικό χαρακτήρα και γοητεία και την ακούν με ευχαρίστηση μικροί και μεγάλοι έστω κι αν δεν την θεωρούν πιστευτή». Bolte & Polivka

« ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ »

Το Λαϊκό παραμύθι

- ❖ Άυλο
- ❖ Ανώνυμο έργο
- ❖ Προφορικός λόγος: αφήγηση
- ❖ Νοητές εικόνες
- ❖ Δοκιμασμένο στο χρόνο
- ❖ Προϊόν συλλογικού ασυνειδήτου
- ❖ Ήρωες μονοδιάστατοι- επίπεδοι χωρίς ψυχολογικό βάθος, σκέψεις, δρουν.

Το σύγχρονο/ έντεχνο παραμύθι

- ❖ Αντικείμενο
- ❖ Επώνυμο έργο
- ❖ Γραπτός λόγος: ανάγνωση/ διήγηση
- ❖ Εικόνα στην εικονογράφηση
- ❖ Διατηρείται υλικά στο χρόνο
- ❖ Προϊόν έλλογης επεξεργασίας
- ❖ Ήρωες πολυδιάστατοι, συναισθηματικό βάθος, σκέψεις

ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ

- ❖ Δεν υπάρχει διδακτισμός στο παραμύθι
- ❖ Στο σύγχρονο/ έντεχνο* παραμύθι παρατηρείται η τάση απομυθοποίησης- ρεαλισμός
- ❖ Η επίδραση του αφηγητή, καταγραφέα και εικονογράφου στο παραμύθι
- ❖ Ο ρόλος των δυο φύλων
- ❖ Στην πλειοψηφία του δεν αφορά υλικό για μικρά παιδιά
- ❖ Πώς αναπτύχθηκε η λογοτεχνία και πώς το παραμύθι;

Λογοτεχνία

Λαϊκή λογοτεχνία

Λαϊκό παραμύθι

Μύθοι

Θρύλοι

Παραδόσεις

Γραπτή
λογοτεχνία

Μυθιστόρημα

Ποίηση

Παιδική
λογοτεχνία

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΥΓΕΝΕΣΗΣ

«Το παραμύθι είναι κοινό κτήμα της ανθρωπότητας. Και μαζί εθνικό κτήμα κάθε λαού. Υπάρχει σε πρωτόγονους και σε πολιτισμένους υπάρχει παντού και υπάρχει ανέκαθεν»

(Μερακλής: Καφαντάρης, 2005, σ.22)

«Αλλάζει το παραμύθι το ένδυμά του από λαό σε λαό. Προσαρμόζοντας το προσεκτικά στο γούστο καθεμιάς χώρας, στην οποία βρίσκεται, προσπαθεί να αποκηρύξει την ξενική καταγωγή του. Και συχνά το επιτυγχάνει τόσο καλά, ώστε το θεωρούν ως κάτι ντόπιο, όταν μάλιστα εισδέχεται το ασφαλέστερο γνώρισμα μιας οικείας επικοινωνίας, τη διάλεκτο του τόπου... το εθνικό στοιχείο του παραμυθιού είναι το ύφος του»

(Robert Petsch: Καφαντάρης, 2005, σ.22)

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

1. Ιστορίες με ζώα
2. Μαγικά παραμύθια
3. Θρησκευτικά παραμύθια
4. Ρεαλιστικές- Νοβελιστικές ιστορίες
5. Ιστορίες για ανόητους δράκους, γίγαντες, διαβόλους
6. Ευτράπελες και ανεκδοτολογικές ιστορίες
7. Κλιμακωτές- Τυπολογικές ιστορίες

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

«Δια την λογοτεχνικήν των αξία τα παραμύθια τέρπουν όλους, μεγάλους και μικρούς, δεν είναι όμως όλα δια τους μικρούς. Τα παραμύθια διεπλάσθησαν εις την κοινωνίαν των μεγάλων και δι' αυτό μια εκλογή προορισμένη δια τα παιδιά παρουσιάζει μεγάλας δυσκολίας. Δεν είναι εύκολον να ευρεθούν παραμύθια πλήρη και άρτια, τα οποία να έχουν αρετάς αφηγηματικάς και συγχρόνως να προσαρμόζονται εις την σύνθεσιν και την φράσιν και προς παιδαγωγικούς σκοπούς...»

- ❖ Κλιμακωτά
- ❖ Αιτιολογικά
- ❖ Μύθοι με ζώα
- ❖ Με μικρούς ήρωες
- ❖ Με καλό τέλος

(Μέγας, 1927, σ229)

ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

- ❖ Παιγνιώδης και μνημοτεχνικός χαρακτήρας
- ❖ Αλυσιδωτές δράσεις- Λογική αλληλουχία
- ❖ Ρυθμός
- ❖ Κατάλληλο για παιδιά
- ❖ Αίσθημα ικανοποίησης
- ❖ Κονστρουκτιβιστική προσέγγιση για την δόμηση της γνώσης

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Παραμύθι

- ❖ Λόγος, μουσική, κίνηση
- ❖ Ενοποιητικό στοιχείο η Πλοκή
- ❖ Απλά μοτίβα
- ❖ Ρυθμός

Προσέγγιση Carl Orff

- ❖ Λόγος- μουσική- κίνηση
- ❖ Ενοποιητικό στοιχείο ο Ρυθμός
- ❖ Στοιχειακό

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

- ❖ Ιωάννου Γιώργος (1998), *Παραμύθια του λαού μας*, Αθήνα: Ερμής.
- ❖ Καφαντάρης Κώστας (2005), *Ελληνικά Λαϊκά παραμύθια*, Αθήνα: ποταμός.
- ❖ Μεγας Γεωργιος (2011), *Ελληνικά παραμύθια*, Αθήνα: Εστία.
- ❖ Max Luthi (2018), *Το λαϊκό παραμύθι ως ποίηση, Αισθητική και ανθρωπολογία*, μτφ: Ε. Κατρινάκι, Αθήνα: Πατάκης.
- ❖ Στρουμπούλη Αγνή (20013), *Το κουντουνάκι*, Αθήνα: Καλειδοσκόπιο
- ❖ Χατζητάκη- Καψωμένου Χρυσούλα (2012), *Το νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Αθήνα: Ινστιτούτο νεοελληνικών σπουδών Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

- ❖ Γιαννικοπούλου Αγγελική (2008), *Το σύγχρονο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο*, Αθήνα: Παπαδόπουλος.
- ❖ Γιαννικοπούλου Αγγελική (2008), *Από την προανάγνωση στην ανάγνωση*, Αθήνα: Καστανιώτης.
- ❖ Κανατσούλη Μέννη (2007), *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας, σχολικής και προσχολικής ηλικίας*, Θεσσαλονίκη: University studio press.